

Motion BD09 2026

Motionär: Ann-CharlotteBucht,SofiaSöderholm, Haparanda

Motionens titel:

Motion angående likvärdiga krav, skarp tillsyn och verkliga konsekvenser i äldreomsorgen

Motion #09

Svensk äldreomsorg präglas av kvalitet, trygghet och värdighet. För den enskilde spelar det ingen roll om verksamheten drivs i kommunal eller privat regi, kraven måste vara detsamma. Idag gäller dock olika regelverk vid etablering av verksamheter. Privata utförare måste genomgå en omfattande förhandsprövning innan verksamheten får starta, medan kommunala verksamheter kan etableras utan motsvarande kontroll. Samtidigt skiljer sig konsekvenserna vid brister. Privata aktörer riskerar att få sina tillstånd återkallade och verksamheter stängda. Kommunala verksamheter möts istället i huvudsak av kritik och krav på åtgärder, men kan i praktiken fortsätta verksamheten. Detta skapar ett system som inte är likvärdigt, vare sig för brukare eller utförare.

Dagens ordning innebär att: inträdeskraven i välfärden skiljer sig mellan olika aktörer, kvalitetsbrister i kommunala verksamheter i högre grad hanteras i efterhand, tillsynens yttersta konsekvenser inte är likvärdiga och att förtroendet för välfärdssystemet riskerar att urholkas. Det är inte rimligt att samma verksamhet omfattas av olika krav beroende på driftsform. Inte heller är det rimligt att brister får olika konsekvenser. Kommunerna har ett lagstadgat ansvar att tillhandahålla omsorg. Just därför måste kraven på kvalitet vara tydliga och konsekvenserna vid bristerna vara verkliga.

Moderaterna bör verka för ett enhetligt system där alla utförare omfattas av samma krav på kvalitet, förhandsgranskning och tillsyn. Ett sådant system bör bygga på: obligatorisk förhandsgranskning av samtliga verksamheter, möjlighet att ställa krav på åtgärder innan start, en tydlig och eskalerande sanktionsmodell vid brister och möjlighet till statligt ingripande vid allvarliga eller återkommande brister. Detta innebär inte att kommunernas ansvar ska minska utan tvärtom. Ansvaret ska tydliggöras genom att det också följs av konsekvenser.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås förbundsstämman besluta:

Att Moderaterna ska verka för att införa ett system med obligatorisk förhandsgranskning av samtliga vård- och omsorgsboenden, oavsett driftsform.

Att denna förhandsgranskning ska säkerställa att verksamheter uppfyller fastställda kvalitetskrav innan de får starta.

Att tillsynsmyndigheten ges befogenhet att förelägga såväl kommunala som privata utförare att vidta nödvändiga åtgärder för att uppfylla dessa krav innan verksamhet tas i drift.

Att sådana förelägganden ska förenas med tydliga tidsfrister och, vid uteblivna åtgärder, med kännbara och successivt ökande viten.

Att ett system införs där upprepade eller allvarliga brister, trots förelägganden och viten, kan leda till tillfällig tvångsförvaltning av verksamheten.

Att sådan tvångsförvaltning ska innebära att nödvändiga åtgärder, inklusive omstrukturering eller upphandling av drift, kan genomföras genom tillsynsmyndighetens försorg.

Att verksamheten ska återgå till huvudmannen när föreläggandena är åtgärdade och kraven uppfyllda.

Att regelverket utformas så att det skapar likvärdiga villkor mellan kommunala och privata utförare.

Att systemet utformas så att kommunernas lagstadgade ansvar att tillhandahålla omsorg säkerställs samtidigt som kvalitetskraven upprätthålls.

Att verka för att få till stånd en utredning som återkommer med förslag på hur ett sådant system kan införas inom ramen för gällande lagstiftning och med respekt för det kommunala självstyret.

Länsförbundsstyrelsens svar:

Förbundsstyrelsen vill börja med att tacka motionären för en bra och välskriven motion som tar upp en viktig grundläggande princip, att den som är beroende av äldreomsorg ska kunna känna samma trygghet och mötas av samma kvalitetskrav, oavsett vem som driver verksamheten. I dag gäller olika villkor beroende på om verksamheten är i kommunal eller privat regi. Det är inte rimligt. För den äldre personen, de anhöriga och personalen spelar driftsformen ingen roll, det som betyder något är kvalitet, kompetens, säkerhet och värdig omsorg.

Motionen handlar inte om att gynna den ena eller andra sidan. Den handlar om rättvisa spelregler oavsett driftsform och övergripande ansvarstagande. Om privata aktörer granskas före start och riskerar tydliga sanktioner vid brister, då ska motsvarande krav också kunna ställas på kommunala verksamheter. Vi moderater tror på valfrihet, Vi tror på ansvar, men ansvar måste också få konsekvenser när verksamheter inte lever upp till kraven. Därför är det klokt det som motionen föreslår. Det stärker förtroendet för hela äldreomsorgen. Det visar att vi sätter brukaren först, inte organisationsformen.

Förbundsstyrelsen föreslår stämman att:

Bifalla motionen